SVERIGES RIKSDAG

Försvarsutskottets betänkande 2026/27:FöU3

En modern personalförsörjning av det civila försvaret

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i en rad lagar, däribland lagen om totalförsvarsplikt och säkerhetsskyddslagen. Lagändringarna syftar till att säkra personalförsörjningen av det civila försvaret och innebär bl.a. tydligare bestämmelser om krigsplacering i det civila försvaret och en utökad möjlighet för Totalförsvarets plikt- och prövningsverk att begära in uppgifter om totalförsvarspliktigas utbildning och kompetens för att kunna identifiera personer som är lämpliga att fullgöra civilplikt och värnplikt. Även reglerna om säkerhetsprövning av civilpliktiga ändras i syfte att säkerställa det civila försvarets behov av säkerhetsprövad civilpliktig personal.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

I betänkandet finns två särskilda yttranden (S, V).

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:302 En modern personalförsörjning av det civila försvaret.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut 3
Redogörelse för ärendet 4
Utskottets överväganden 5
En modern personalförsörjning av det civila försvaret 5
Utskottets ställningstagande 5
Särskilda yttranden 6
1. Regeringens lagförslag (S) 6
2. Regeringens lagförslag (V) 6
Bilaga 1
Förteckning över behandlade förslag 7
Propositionen 7
Bilaga 2
Regeringens lagförslag 8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.
2. lag om ändring i kulturmiljölagen (1988:950)
3. lag om ändring i begravningslagen (1990:1144)
4. lag om ändring i lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt
5. lag om ändring i lagen (1994:2077) om arbetsförmedlingstvång
6. lag om ändring i säkerhetsskyddslagen (2018:585)
7. lag om ändring i lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:302 punkterna 1–7.

Stockholm den 10 november 2026

På försvarsutskottets vägnar

Jörgen Berglund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jörgen Berglund (M), Johan Andersson (S), Bo Broman (SD), Erik Ezelius (S), Alexandra Anstrell (M), Hanna Gunnarsson (V), Per Söderlund (SD), Daniel Bäckström (C), Nila Vikhe Patil (MP), Mikael Oscarsson (KD), Markus Selin (S), Björn Söder (SD), Malin Malm (S), Willhelm Sundman (L), Catarina Deremar (C), Filip Reinhag (S) och Daniel Lyckestam (M).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2025/26:302 En modern personalförsörjning av det civila försvaret. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1 och lagförslagen i bilaga 2. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Utskottets överväganden

En modern personalförsörjning av det civila försvaret

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i bl.a. lagen om totalförsvarsplikt och säkerhetsskyddslagen.

Jämför särskilt yttrande 1 (S) och 2 (V).

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen ändringar i ett antal lagar däribland i lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt och i säkerhetsskyddslagen (2018:585). Lagändringarna syftar enligt regeringen till att säkra personalförsörjningen av det civila försvaret.

Lagförslagen innebär bl.a. följande.

- Bestämmelserna om krigsplacering i det civila försvaret förtydligas. Det införs t.ex. ett krav för bemanningsansvariga, dvs. statliga myndigheter, kommuner, regioner och vissa enskilda aktörer, att registrera totalförsvarspliktiga som har placerats i deras krigsorganisation hos Totalförsvarets plikt- och prövningsverk. Syftet är enligt regeringen att upptäcka eventuella intressekonflikter i fredstid och säkerställa att rätt person finns på rätt plats vid höjd beredskap.
- Det införs tydligare krav för vissa aktörer på att ha en planerad och bemannad krigsorganisation. Det gäller t.ex. Sveriges riksbank och företag som bedriver verksamhet av särskild betydelse för att genomföra betalningar.
- Det införs en utökad möjlighet för Totalförsvarets plikt- och prövningsverk att begära in uppgifter om totalförsvarspliktigas utbildning och kompetens från bl.a. myndigheter, kommuner, regioner och näringsidkare. Syftet är att kunna identifiera personer som är lämpliga att fullgöra civilplikt och värnplikt.
- Reglerna om säkerhetsprövning av civilpliktiga ändras i syfte att säkerställa det civila försvarets behov av säkerhetsprövad civilpliktig personal.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion med anledning av propositionen. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag.

Särskilda yttranden

1. Regeringens lagförslag (S)

Johan Andersson (S), Erik Ezelius (S), Markus Selin (S), Malin Malm (S) och Filip Reinhag (S) anför:

Personalfrågor inom ramen för totalförsvaret har en direkt koppling till kommuners och regioners ekonomiska förutsättningar. Med anledning av de nya åtagandena i propositionen vill vi understryka vikten av att kommunerna får full ersättning för de kostnader som följer av statens krav. Staten har ett grundläggande ansvar att säkerställa att kommuner och regioner får kostnadstäckning för de uppgifter som tillförs genom reformen. En långsiktigt hållbar finansiering inom ramen för totalförsvaret är en grundläggande förutsättning för att kommuner och regioner ska kunna fullgöra sina uppgifter och bidra till att stärka totalförsvaret. Vi kommer därmed att fortsätta följa frågan.

2. Regeringens lagförslag (V)

Hanna Gunnarsson (V) anför:

Personalen är grunden för ett väl fungerande totalförsvar. Det gäller både militär och civil personal, i såväl Försvarsmakten som andra myndigheter, näringsliv och organisationer.

Totalförsvaret inbegriper hela samhället, och i det civila försvaret ingår alla myndigheter, alla kommuner och regioner, hela näringslivet och hela civilsamhället. Ett starkt samhälle i normalläge och fredstid är en förutsättning för att samhället ska klara stora kriser och i värsta fall krig. Vänsterpartiet ser därför med stor oro på den brist på resurser som hela välfärden lider av. En fungerande välfärd i normalläge är grunden för en fungerande välfärd i kris och krig, och därmed för ett fungerande civilt försvar.

Regeringens proposition om personalförsörjningen av det civila försvaret saknar helt lösningar på dessa stora problem, och det krävs därför även i fortsättningen ett stort arbete för att få en fungerande personalförsörjning för hela det civila försvaret. Jag kommer därmed att fortsätta följa frågan.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:302 En modern personalförsörjning av det civila försvaret:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i kulturmiljölagen (1988:950).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i begravningslagen (1990:1144).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:2077) om arbetsförmedlingstvång.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i säkerhetsskyddslagen (2018:585).
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.

Härigenom föreskrivs att 11 och 18 §§ lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	11 §
Regeringen får föreskriva att en förvaltningsmyndighets uppgifter inte *skall* fullgöras eller att de *skall* övertas av en annan sådan myndighet eller av en domstol. Regeringen får därvid besluta de ytterligare bestämmelser som behövs till följd av att sådana föreskrifter meddelas.	Regeringen får föreskriva att en förvaltningsmyndighets uppgifter inte *ska* fullgöras eller att de *ska* övertas av en annan sådan myndighet eller av en domstol. Regeringen får därvid besluta de ytterligare bestämmelser som behövs till följd av att sådana föreskrifter meddelas.
Regeringen får föreskriva eller i särskilda fall besluta att de som tjänstgör hos en förvaltningsmyndighet *skall* tjänstgöra i andra anställningar eller uppdrag hos det allmänna.	Regeringen får föreskriva eller i särskilda fall besluta att de som tjänstgör hos en förvaltningsmyndighet *ska* tjänstgöra i andra anställningar eller uppdrag hos det allmänna. *En sådan föreskrift eller ett sådant beslut gäller inte för den som tjänstgör hos förvaltningsmyndigheten med värnplikt eller civilplikt enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt. För den som fullgör allmän tjänsteplikt hos förvaltningsmyndigheten innebär en sådan föreskrift eller ett sådant beslut att den allmänna tjänsteplikten inte längre gäller.*

Regeringen får överlåta sin befogenhet enligt andra stycket att besluta i särskilda fall till statliga förvaltningsmyndigheter, när det gäller dem som tjänstgör hos staten, och till beslutande kommunala församlingar och förvaltningsmyndigheter, när det gäller dem som tjänstgör hos kommunen.

18 §[1]

Regeringen får i särskilda fall besluta att en innehavare av ordinarie domaranställning ska fullgöra en högre eller en i fråga om anställningsförmånerna jämställd domaranställning vid en annan domstol än den han tillhör. Detta gäller dock inte justitieråd.	Regeringen får i särskilda fall besluta att en innehavare av ordinarie domaranställning ska fullgöra en högre eller en i fråga om anställningsförmånerna jämställd domaranställning vid en annan domstol än den han *eller hon* tillhör. Detta gäller dock inte justitieråd.
Regeringen får i fråga om dem som tjänstgör vid en domstol men inte är ordinarie domare föreskriva eller i särskilda fall besluta att de ska tjänstgöra i andra anställningar eller uppdrag i domstol.	Regeringen får i fråga om dem som tjänstgör vid en domstol men inte är ordinarie domare föreskriva eller i särskilda fall besluta att de ska tjänstgöra i andra anställningar eller uppdrag i domstol. *En sådan föreskrift eller ett sådant beslut gäller inte för den som tjänstgör vid domstolen med värnplikt eller civilplikt enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt. För den som fullgör allmän tjänsteplikt vid domstolen innebär en sådan föreskrift eller ett sådant beslut att den allmänna tjänsteplikten inte längre gäller.*

Regeringen får överlåta sina befogenheter enligt första eller andra stycket att fatta beslut i särskilda fall till hovrätter och kammarrätter när det gäller det egna domstolsområdet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

[1] Senaste lydelse 2010:1503.

2 Förslag till lag om ändring i kulturmiljölagen (1988:950)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 15 a § kulturmiljölagen (1988:950)[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	4 kap.
	15 a §
Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar *skall* vidta de beredskapsförberedelser som *under höjd beredskap* behövs för vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena.	Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar *ska* vidta de beredskapsförberedelser som behövs för vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena *under höjd beredskap*. *Förberedelserna ska omfatta att ha en planerad och bemannad krigsorganisation.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

[1] Lagen omtryckt 2002:620.
Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:548.

3 Förslag till lag om ändring i begravningslagen (1990:1144)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 3 § begravningslagen (1990:1144) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
8 kap.	
3 §[1]	
En församling som är huvudman för begravningsverksamheten ska vidta de beredskapsförberedelser som behövs för denna verksamhet under höjd beredskap.	En församling som är huvudman för begravningsverksamheten ska vidta de beredskapsförberedelser som behövs för denna verksamhet under höjd beredskap. *Förberedelserna ska omfatta att ha en planerad och bemannad krigsorganisation.*

Bestämmelser om vilket ansvar kommuner i detta sammanhang har inom det civila försvaret finns i lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

[1] Senaste lydelse 2019:867.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt[1]

dels att nuvarande 6 kap. 3 a § ska betecknas 6 kap. 3 b §,

dels att 3 kap. 15 och 15 a §§, 5 kap. 4 §, 6 kap. 2 och 5 §§, 8 kap. 3 § och 10 kap. 2 och 7 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 2 kap. 4 a § och 6 kap. 3 a, 5 a och 7 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	2 kap.
	4 a §
	På begäran av Totalförsvarets plikt- och prövningsverk ska statliga myndigheter, kommuner, regioner, kommunala bolag, näringsidkare, enskilda huvudmän som anordnar utbildning enligt skollagen (2010:800) och enskilda utbildningsanordnare lämna de uppgifter om en totalförsvarspliktigs utbildning, yrkeslegitimation eller personliga förhållanden i övrigt som behövs för att bedöma hans eller hennes förutsättningar att fullgöra värnplikt eller civilplikt.
	3 kap.
	15 §[2]
Beslut om krigsplacering fattas av Totalförsvarets plikt- och prövningsverk efter framställningar från *statliga myndigheter, kommuner, regioner, bolag, föreningar, samfälligheter, registrerade trossamfund, organisatoriska delar av sådana samfund eller andra enskilda (bemanningsansvariga). Om ett beslut om krigsplacering upphävs, gäller 14 §.*	Beslut om krigsplacering *med värnplikt eller civilplikt* fattas av Totalförsvarets plikt- och prövningsverk efter framställningar från *bemanningsansvariga. Bemanningsansvariga är statliga myndigheter, kommuner och regioner samt de enskilda som till följd av författning eller överenskommelse med det allmänna är skyldiga att ha en krigsorganisation. De statliga myndigheter som regeringen bestämmer får även göra*

[1] Senaste lydelse av 6 kap. 3 a § 2022:1574.
[2] Senaste lydelse 2020:1274.

	framställning om krigsplacering med civilplikt hos annan. *Om ett beslut om krigsplacering upphävs, gäller 14 §.*

Även utan sådan framställning som avses i första stycket får Totalförsvarets plikt- och prövningsverk besluta om krigsplacering, om det sker i enlighet med en anmälan om behov av totalförsvarspliktiga och den bemanningsansvarige inte har meddelat annat.

15 a §[3]

En bemanningsansvarig får ändra ett beslut om krigsplacering i sin krigsorganisation till en annan krigsplacering i organisationen. Ett sådant beslut om ändrad krigsplacering ska anmälas till Totalförsvarets plikt- och prövningsverk.	En bemanningsansvarig får ändra ett beslut om krigsplacering *med värnplikt eller civilplikt* i sin krigsorganisation till en annan krigsplacering i organisationen. Ett sådant beslut om ändrad krigsplacering ska anmälas till Totalförsvarets plikt- och prövningsverk.
Framställning om ändrad krigsplacering för den som är krigsplacerad i en verksamhet som är gemensam för flera bemanningsansvariga ska göras i samråd med den myndighet som regeringen bestämmer. Beslut om ändrad krigsplacering fattas i dessa fall av Totalförsvarets plikt- och prövningsverk.	Framställning om ändrad krigsplacering för den som är krigsplacerad *med värnplikt eller civilplikt* i en verksamhet som är gemensam för flera bemanningsansvariga ska göras i samråd med den myndighet som regeringen bestämmer. Beslut om ändrad krigsplacering fattas i dessa fall av Totalförsvarets plikt- och prövningsverk.

5 kap.

4 §

Grundutbildningens längd *skall* bestämmas särskilt för varje befattning eller typ av befattning.	Grundutbildningens längd *ska* bestämmas särskilt för varje befattning eller typ av befattning.
Grundutbildningen *skall* genomföras i en följd, om det inte för vissa befattningar finns särskilda skäl att genomföra den i omgångar.	Grundutbildningen *ska* genomföras i en följd, om det inte för vissa befattningar finns särskilda skäl att genomföra den i omgångar. *Andra stycket gäller inte för sådan grundutbildning som genomförs av totalförsvarspliktiga som enligt 3 kap. 4 § skrivits in för civilplikt efter annan utredning än mönstring.*

[3] Senaste lydelse 2020:1274.

6 kap.

2 §

Allmän tjänsteplikt fullgörs genom att den som är totalförsvarspliktig

1. kvarstår i sin anställning eller fullföljer ett uppdrag,

2. tjänstgör enligt avtal *om frivillig tjänstgöring inom totalförsvaret, eller*

2. tjänstgör enligt avtal

– om frivillig tjänstgöring inom det militära försvaret, eller

– om annan frivillig tjänstgöring inom totalförsvaret, om avtalet har träffats mellan en myndighet och en medlem i en sådan frivillig försvarsorganisation som regeringen bestämmer,

3. utför arbete som anvisas honom eller henne av den myndighet som regeringen bestämmer.

3. utför arbete *eller deltar i utbildning* som anvisas honom eller henne av den myndighet som regeringen bestämmer, *eller*

4. i övrigt tjänstgör inom totalförsvaret enligt avtal som ska fullgöras vid höjd beredskap.

Arbete enligt första stycket 3 får inte, utan att den som tjänstgör samtycker till det, vara förenat med bruk av vapen mot annan.

3 a §

Den som är krigsplacerad med värnplikt eller civilplikt omfattas inte av allmän tjänsteplikt.

5 §

Arbetsgivare, uppdragsgivare, arbetstagare och uppdragstagare är skyldiga att till regeringen eller den myndighet som avses i 3 § lämna upplysningar om förhållanden som är av betydelse för tillämpningen av bestämmelserna om allmän tjänsteplikt enligt 2 § första stycket 1.

Under höjd beredskap är arbetsgivare och uppdragsgivare även skyldiga att på begäran lämna upplysningar enligt första stycket till Totalförsvarets plikt- och prövningsverk.

5 a §

Under höjd beredskap ska statliga myndigheter, kommuner, regioner, kommunala bolag, näringsidkare, enskilda huvudmän som anordnar utbildning enligt skollagen (2010:800) och enskilda utbildningsanordnare, på begäran av Totalförsvarets plikt- och prövningsverk, lämna de uppgifter om en totalförsvarspliktigs

	utbildning, yrkeslegitimation eller personliga förhållanden i övrigt som behövs för att bedöma hans eller hennes förutsättningar att efter anvisning utföra arbete eller delta i utbildning med allmän tjänsteplikt.
	7 §
	Bemanningsansvariga enligt 3 kap. 15 § ska hos Totalförsvarets plikt- och prövningsverk låta registrera de totalförsvarspliktiga som till följd av anställningsavtal, uppdragsavtal eller avtal om frivillig tjänstgöring i totalförsvaret är placerade i den bemanningsansvarigas krigsorganisation. Om grunden för krigsplaceringen upphör eller ändras ska den bemanningsansvariga underrätta Totalförsvarets plikt- och prövningsverk om det.
	De statliga myndigheter som regeringen bestämmer får göra en registrering enligt första stycket för annans räkning.
	Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från första stycket.
8 kap.	
3 §	
En totalförsvarspliktig som fullgör allmän tjänsteplikt enligt 6 kap. 2 § 3 har rätt till samma förmåner och arbetsvillkor i övrigt som på grund av avtal eller annars gäller för liknande arbete.	En totalförsvarspliktig som fullgör allmän tjänsteplikt enligt 6 kap. 2 § *första stycket* 3 *genom att utföra arbete* har rätt till samma förmåner och arbetsvillkor i övrigt som på grund av avtal eller annars gäller för liknande arbete.
Om villkoren inte kan bestämmas med stöd av första stycket, *skall* de fastställas till vad som är skäligt med hänsyn till arbetets art och omfattning samt omständigheterna i övrigt.	Om villkoren inte kan bestämmas med stöd av första stycket, *ska* de fastställas till vad som är skäligt med hänsyn till arbetets art och omfattning samt omständigheterna i övrigt.
	En totalförsvarspliktig som fullgör allmän tjänsteplikt enligt 6 kap. 2 § första stycket 3 genom att

	delta i utbildning har rätt till de förmåner som avses i 1 § första stycket 1, 4, 5 och 6 och andra stycket 1, 2, 5 och 6.

10 kap.

2 §

En totalförsvarspliktig som *uppsåtligen* avviker eller uteblir från värnplikt, civilplikt eller allmän tjänsteplikt, vägrar eller underlåter att lyda en förmans eller annan chefs order eller på annat sätt åsidosätter vad som åligger honom eller henne under tjänstgöringen, döms, om gärningen är ägnad att medföra avsevärt men för utbildningen eller tjänsten i övrigt, för brott mot totalförsvarsplikten till böter eller fängelse i högst ett år.	En totalförsvarspliktig som *olovligen* avviker eller uteblir från värnplikt, civilplikt eller allmän tjänsteplikt, vägrar eller underlåter att lyda en förmans eller annan chefs order eller på annat sätt åsidosätter vad som åligger honom eller henne under tjänstgöringen, döms, om gärningen är ägnad att medföra avsevärt men för utbildningen eller tjänsten i övrigt, för brott mot totalförsvarsplikten till böter eller fängelse i högst ett år.

Ansvar enligt första stycket inträder inte om straff för gärningen är föreskrivet i 21 kap. brottsbalken.

7 §[4]

Totalförsvarets plikt- och prövningsverk får vid vite förelägga	Totalförsvarets plikt- och prövningsverk *och de ytterligare myndigheter som regeringen bestämmer* får vid vite förelägga

1. en totalförsvarspliktig att till Totalförsvarets plikt- och prövningsverk eller annan myndighet som regeringen eller Totalförsvarets plikt- och prövningsverk bestämmer skriftligen lämna uppgifter som avses i 2 kap. 1 §, och

2. en arbetsgivare, uppdragsgivare, arbetstagare och uppdragstagare att till en myndighet som avses i 6 kap. 3 § lämna upplysningar som avses i 6 kap. 5 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

[4] Senaste lydelse 2020:1274.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:2077) om arbetsförmedlingstvång

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:2077) om arbetsförmedlingstvång

dels att 5 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 2 § ska lyda ”Förbud mot privat arbetsförmedling”.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
5 §	
Föreskrifterna i 3 och 4 §§ gäller inte, om	
a) anställningen endast är tillfällig,	
b) arbetstagaren är under sexton eller över sjuttio år,	*a)* arbetstagaren är under sexton eller över sjuttio år, *eller*
c) parterna i ett anställningsförhållande är makar eller sambor eller om ena parten eller *hans* make eller sambo är den andra partens avkomling eller styv- eller fosterbarn eller dess avkomling eller syskon, halvsyskon eller fostersyskon.	*b)* parterna i ett anställningsförhållande är makar eller sambor eller om ena parten eller *partens* make eller sambo är den andra partens avkomling eller styv- eller fosterbarn eller dess avkomling eller syskon, halvsyskon eller fostersyskon.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

6 Förslag till lag om ändring i säkerhetsskyddslagen (2018:585)

Härigenom föreskrivs i fråga om säkerhetsskyddslagen (2018:585)

dels att 3 kap. 4 och 18 a §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 3 kap. 3 b och 4 e §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	3 kap.
	3 b §
	En totalförsvarspliktig som skrivs in till grundutbildning med civilplikt enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt ska anses delta i säkerhetskänslig verksamhet under den tid som grundutbildningen pågår, om det är sannolikt att han eller hon efter grundutbildningen kommer att krigsplaceras med civilplikt enligt 3 kap. 12 § lagen om totalförsvarsplikt i en befattning som innebär deltagande i säkerhetskänslig verksamhet.
	En totalförsvarspliktig som har krigsplacerats med civilplikt enligt 3 kap. 12 eller 13 § lagen om totalförsvarsplikt i en befattning som innebär deltagande i säkerhetskänslig verksamhet ska anses delta i säkerhetskänslig verksamhet under den tid som beslutet om krigsplacering kvarstår.
4 §[1]	
Säkerhetsprövningen ska utgå från uppgifter som kommit fram när grundutredningen gjordes och den kännedom som i övrigt finns om den som ska prövas, uppgifter som har lämnats ut efter registerkontroll och särskild personutredning, arten av den verksamhet som prövningen gäller samt omständigheterna i övrigt.	
Bedömningen görs av den som beslutar om anställning eller annat deltagande i den säkerhetskänsliga verksamheten, om inte annat följer av tredje stycket, 4 a, 4 b, 4 c *eller* 4 d §.	Bedömningen görs av den som beslutar om anställning eller annat deltagande i den säkerhetskänsliga verksamheten, om inte annat följer av tredje stycket, 4 a, 4 b, 4 c, 4 d *eller 4 e §.*

[1] Senaste lydelse 2023:390.

Om en myndighet har det bestämmande inflytandet över den prövades lämplighet att delta i säkerhetskänslig verksamhet hos en enskild verksamhetsutövare, är det i stället myndigheten som gör den slutliga bedömningen.

Om det finns anledning till det, ska en tidigare gjord bedömning av en persons lämplighet att delta i den säkerhetskänsliga verksamheten omprövas.

4 e §

Bedömningen enligt 4 § görs av Totalförsvarets plikt- och prövningsverk när det gäller totalförsvarspliktiga inför inskrivning till grundutbildning med civilplikt och under grundutbildningen.

I det fall som avses i 3 b § andra stycket ska bedömningen enligt 4 § göras av den som bedriver verksamheten i vilken befattningen som innebär deltagande i säkerhetskänslig verksamhet finns eller, om det finns skäl för det, av den bemanningsansvariga myndigheten.

18 a §[2]

Kravet på samtycke till registerkontroll i 18 § gäller inte en totalförsvarspliktig *som skrivs in för värnplikt enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt. Kravet gäller inte heller en totalförsvarspliktig som efter avslutad grundutbildning med värnplikt har krigsplacerats enligt den lagen.*

Kravet på samtycke till registerkontroll i 18 § gäller inte en totalförsvarspliktig

– som enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt skrivs in för värnplikt eller sådan grundutbildning med civilplikt som innebär deltagande i säkerhetskänslig verksamhet,

– som efter avslutad grundutbildning med värnplikt har krigsplacerats enligt den lagen, eller

– i de fall som avses i 3 b §.

Undantaget från kravet på samtycke gäller under den tid som deltagandet i den säkerhetskänsliga verksamheten pågår.

Undantaget gäller endast för sådan registerkontroll som ska göras för placering i säkerhetsklass 3.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

[2] Senaste lydelse 2023:390.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 2, 6 och 7 §§ lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
5 kap.	
2 §	
Riksbanken ska planera och förbereda för att kunna fortsätta sin verksamhet under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap. Riksbanken ska beakta totalförsvarets krav.	Riksbanken ska planera och förbereda för att kunna fortsätta sin verksamhet under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap. *Förberedelserna ska omfatta att ha en planerad och bemannad krigsorganisation.* Riksbanken ska beakta totalförsvarets krav.
6 §[10]	
Ett företag som bedriver verksamhet som är av särskild betydelse för genomförandet av betalningar ska	
1. planera och förbereda för att kunna fortsätta verksamhet som avser betalningar under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap,	
	2. ha en planerad och bemannad krigsorganisation,
2. delta i verksamhet enligt 2–4 §§, och	*3.* delta i verksamhet enligt 2–4 §§, och
3. se till att arbets- och uppdragstagare får den utbildning och övning som behövs.	*4.* se till att arbets- och uppdragstagare får den utbildning och övning som behövs.
Riksbanken ska övervaka att ett företag uppfyller sina skyldigheter enligt första stycket.	
7 §[11]	
När det gäller företag som bedriver verksamhet som är av särskild betydelse för genomförandet av betalningar får Riksbanken, i den omfattning som behövs för att allmänheten ska kunna göra betalningar vid höjd beredskap, besluta	
1. hos vilka arbets- eller uppdragsgivare allmän tjänsteplikt ska fullgöras, och	
2. vilka arbets- eller uppdragstagare som ska omfattas av allmän tjänsteplikt.	
Ett beslut enligt första stycket får avse arbets- och uppdragstagare	Ett beslut enligt första stycket får avse arbets- och uppdragstagare

[10] Paragrafen fick sin nuvarande beteckning genom 2026:830.
[11] Paragrafen fick sin nuvarande beteckning genom 2026:830.

som inte tas i anspråk av totalförsvaret i övrigt.	som inte tas i anspråk av totalförsvaret i övrigt. *Riksbanken får medge undantag från den allmänna tjänsteplikten när det gäller företag som avses i första stycket.* *Riksbanken ska anmäla beslut enligt första och andra styckena till Totalförsvarets plikt- och prövningsverk.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

Tryck: Elanders Sverige AB, Vällingby 2026